№ 142 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ 8, ᲗᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ 1888 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ 8, ᲗᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ № 142

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

თვე	მან.	ᲗᲘ.	თვე	მან.	ᲗᲘ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲜᲝᲛᲘᲠᲘ — ᲔᲠᲗᲘ ᲨᲣᲠᲐ

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲜᲬᲔᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲘ ᲓᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲘᲐ ᲓᲐᲡᲐᲚᲘᲡᲬᲔᲚᲐᲓ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲬᲘᲛᲔᲠᲝᲜᲡ: ᲗᲘᲗᲝᲜᲗᲘ ᲠᲣᲑᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲛᲘᲣᲗᲝᲛᲝᲠᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ, ᲡᲐᲮᲚᲘ № 9, ᲑᲐᲜ ᲜᲘᲙᲝᲚᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲒᲐᲖᲗᲘᲡᲐ, ᲒᲝᲚᲝᲕᲘᲜᲘᲡ ᲨᲠᲘᲡᲮᲔᲨᲢᲘ, ᲬᲘᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲘᲡᲮᲝᲖᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲝ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲐᲡ ᲡᲐᲛᲐᲒᲐᲠᲘᲜᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲓᲐᲜᲬᲔᲠᲘᲡ: ᲩᲕᲔᲣᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲘᲐ ᲡᲢᲠᲘᲥᲝᲜᲘ ᲠᲐᲯᲐ ᲯᲐᲕᲘᲯᲘᲜᲘ

1877—1888 ᲡᲐᲕᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ 1877—1888

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲕᲔᲛᲔᲑᲘ ᲤᲐᲠᲜᲣᲚᲘᲡ ᲔᲜᲘᲡ

ᲒᲐᲒᲘᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲘ.

ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲣᲚᲘᲐᲜᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ ᲨᲔᲘᲢᲧᲝᲜ ᲩᲘᲜᲝᲨᲘᲐᲜᲘᲡ ᲨᲔᲜᲝᲑᲐᲨᲘ, ᲨᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡ ᲜᲐᲒᲝᲠᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲘᲡ ᲑᲝᲚᲝᲡᲐ. ᲛᲘᲣᲠᲘ ᲛᲘᲠᲘᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ (10—3)

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘ, 7 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ №№ 92—96 ᲛᲔᲝᲗᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲒᲜᲘᲗ*) ᲐᲕᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲒᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲓ ᲓᲐ ᲒᲕᲗᲕᲘᲓᲒᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘᲡ ᲜᲐᲬᲚᲣᲚᲝᲒᲐᲜᲔᲑᲐ ᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲐᲖᲝᲠᲐᲓᲐ ᲐᲥᲕᲘᲡ ᲠᲐᲪ ᲛᲘᲔᲪᲚᲝᲡ ᲑᲘᲜᲘᲡ ᲡᲕᲘᲗᲔᲠᲘᲡ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲡᲘᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲡᲐᲫᲚᲝᲗᲐ ᲨᲔᲛᲬᲧᲝᲚᲘᲡ ᲬᲣᲠᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲘᲡ ᲛᲐᲒᲘᲔᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲡᲘᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲬᲣᲠᲗᲕᲘᲡ - ᲓᲐ ᲗᲘᲗᲘᲛᲥᲘᲗ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲣᲪᲣᲠᲐᲓᲓᲔᲑᲘᲗ ᲡᲢᲝᲕᲔᲑᲡ. ᲐᲛ ᲡᲬᲐᲚᲐ-ᲪᲘᲗᲮᲔᲚᲐᲡᲐᲪ ᲘᲡᲘᲗᲘᲡ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘ ᲐᲠᲐᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲘᲡᲣᲠᲕᲔᲑᲐ. ᲔᲓᲔᲡ-ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲐᲖᲠᲐᲓᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲠᲐᲪ ᲛᲘᲔᲪᲚᲝᲡ ᲑᲘᲜᲘᲡ ᲡᲕᲘᲗᲔᲠᲘᲡ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲡᲘᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲬᲣᲠᲗᲕᲘᲡ - ᲓᲐ ᲗᲘᲗᲘᲛᲥᲘᲗ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲣᲪᲣᲠᲐᲓᲓᲔᲑᲘᲗ ᲡᲢᲝᲕᲔᲑᲡ. ᲐᲛ ᲡᲬᲐᲚᲐ-ᲪᲘᲗᲮᲔᲚᲐᲡᲐᲪ ᲘᲡᲘᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲣᲬᲧᲝᲜᲘᲐ ᲘᲡᲘ ᲠᲝᲛ ᲔᲠᲗᲘ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘᲜᲐ, ᲠᲝᲛ ᲔᲠᲗᲘ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲡᲘᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲬᲣᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘᲜᲐ. ᲔᲡ ᲓᲔᲓᲐ-ᲐᲖᲠᲘ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘᲜᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲣᲠᲗᲠᲔᲜᲓᲔᲡᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐ ᲨᲔᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲐᲠᲐᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲫᲒᲠᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲓᲐᲠᲩᲐ. ᲔᲡ ᲓᲔᲓᲐ-ᲐᲖᲠᲘ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘᲜᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲣᲠᲗᲠᲔᲜᲓᲔᲡᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲐᲠᲐᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲫᲒᲠᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲓᲐᲠᲩᲐ. ᲔᲡ ᲓᲔᲓᲐ-ᲐᲖᲠᲘ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘᲜᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲣᲠᲗᲠᲔᲜᲓᲔᲡᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲐᲠᲐᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲫᲒᲠᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲓᲐᲠᲩᲐ. ᲘᲜᲘᲗ ᲓᲠᲝᲡ ᲡᲘᲪᲮᲝᲠᲔᲗᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ, ᲛᲐᲓᲐᲠᲘ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲛᲝᲬᲘᲤᲘᲡ ᲚᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲛᲝᲬᲘᲤᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲢᲣᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘ ᲐᲛᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲪᲔᲛᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲓᲐᲣᲤᲐᲠᲕᲔᲚᲘ. ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲖᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲓᲐᲣᲤᲐᲠᲕᲔᲚ

გორც ეს ცნობანი, ისეც წინანდელნი. ეს მისი თხზულება ასლი შედგამოგია არისო,—ამბობს იგი ავტორი,—და ბაშვის აღზრდას და ბადების დდიდგანვე თანა სდევსო. ვეჯიო მთელის თავის ძალ-ღონით ეწინააღმდეგება იმ ჩვეულებას, რომ შვილებს ძიძას აზრდევინებენ და ცხორედ იღვწის, რომ დედამ თვითონ აწოვოს შვილსა. წესიერად და მართალის გზით განვითარება და წარმატება სულისა და ხორცისა, ჩანერგვა ბაშვის გულში კარგის მაგალითების შემწეობით კეთილ-მომქმედის ზნისა და ხასიათისა უნდა იყოს, ვეჯიოს აზრით, ერთად-ერთი საგანი აღზრდისა. ვეჯიოც, როგორც ვერერიო, იმ აზრზედ სდგას, რომ აღზრდაში სახეში უნდა იქონინონ არამც თუ მარტო ასაკი მოწაფისა, არამედ მისნი განსაკუთრებულნი ზნენი და თვისებანი. ხოლო ვეჯიო ამ საგანზედ უფრო ვრცლად ჭლეპარაკობს. იგი ამბობს, რომ სხვა-და-სხვაა ბუნება სხვა-და-სხვა ბაშვისაო. ეს სხვა-და-სხვაობა ბაშვთა ბუნებისა იმოდენად ძლიერია, რომ უფრო ადვილია მზეს შეაცვლევინონ გზა, ვიდრე დაბადებით თან-დაყოლილნი მიდრეკილებანი ბაშვისა შეიცვალოსო. ამ სხვა-და-სხვაობას უნდა შეეფეროს სხვა და-სხვა ღონისძიებაც აღზრდისაო. მკვირცხლს და თამამს ბაშვს სხვა რიგად უნდა მოექცნენ, ვიდრე მკდემარეს, მორცხვსა და აზიზს ყმაწვილსაო. ესევე უნდა იქონინონ სახეში ზკუა გონების აღზრდაშიაცა.

ამიტომაც ვეჯიო დედ-მამებს არ ურჩევს შვილები იმისთანა სკოლაში აძლიონ, საცა ბევრი უმაწვილები არიან, იმიტომ-რომ თვითუკეთესი ოსტატიც-კი ამ შემთვევაში უდონო იქნება თვითეულს ბაშვს ცალკე ადევნოს თვალი და თვითეულის განსაკუთრებულს ბუნებას და გუნებას ცალკე შეურჩიოს გზა გონების გახსნისა და ზნე-ხასიათის წურთვნისა.

ეი ეს სამი ვიტტორინო, ვერერიო და ვეჯიო არიან პირველნი მესვეურნი ახალის შედგამოგიისა და ამ სახით იგი დედა-აზრნი, რომელნიც დდეს გადგომ-ძებულნი არიან მეცნიერთაგან, მომდინარეობენ ჯერ კიდევ მეთხუთმეტე საუკუნიდამ. განსხვავება მარტო იმა-შია, რომ ეხლა ეგ აზრნი უფრო მეტის საკვლევით, მეტის გარკვევით, მეტის მეცნიერებით და გამოცდილებით შემუშავებულნი, განვითარებულნი არიან და დასაბუთებულნიცა.

ახალი ამბავი

*** ჩენ გეთხოვენ გამოეცხადოთ, რომ მისს ყოველად უსამღვდელოებასა ალექსანდრე ეპისკოპოზს შეუწირავს წინამძღვარიანთ სამეფოსნეო სკოლის სახარგებლოდ 30 მანეთი და არა 25, როგორც ახალს ამბებში იყო შეცდომით მოხსენებული. აგრეთვე ბ-ნს ნ. ბერიშვილს შეუწირავს ამავე სკოლისათვის 10 მანეთი ფულად და 4 მანეთისაც ტკბილეული უყიდნია ბაშვებისათვის.

*** „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნთ-საცავს ქ-ნმა ნინო დაფქიეევისამ შემოსწირა შემდეგი წიგნები: 1) „ღამის და დ-ლის გაბაასება“, თეიმურაზ მეფისა; 2) „სამეფოიანის მართალი და ბაშმარიტ“; 3) „ვარდ-ბულბულიანი“ ანუ ზნეობითი სწაველ; 4) „სიბრძნე ბალავარისა“, თარგმული სოფრონ პალესტინელის მიერ; 5) „მანანას ლექსი“; 6) „ამბავი იოსებისა და ზელიხანისა“ და „ასო სამღერელი“, ნათარგმნი თეიმურაზ მეფისა. გამეორება საზოგადოებისა მადლობას უძღვნის შემომწირველს.

*** მღვდელმა იოსებ ტუკუშევამ შემოსწირა „წერა-კითხვის საზოგადოებას“ რამდენიმე ძველი ფული და სხვათა შორის ერთი ეროვნის გუბერნიაში ნაპო�e თეთრი ფული, რომელსაც აწერია თათრულად: „სულთან სულთანიე“.

*** კვირას, 10 იულისს, სოფელ ახალქალაქში სტენის მოყვარენი პარტებენ წარმოდგენის გამართვას „საქალაო საზოგადოების“ სასარგებლოდ, რომელსაც განზრახვა აქვს ქართული სკოლა გამართოს ქალებისათვის.

*** ერთი ახალგაზდა ქართველი ერეკლის ისტორიულს მონოგრაფიასა სწერს მე-17 საუკუნისას. მონოგრაფიაში უმთავრესად ყურადღება იქმნება მიქცეული იმ დროის პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე. მონოგრაფია ცალკე წიგნად დაბეჭდება. ავტორს იმედი აქვს, რომ ამ წლის დამლევამდე ეს წიგნი მზად იქნეაო.

*** ის ამბავი, რომ ვითომც ტფილისსა დაიღტაფას შუა ფოსტის გაქურდვის გამო ფოსტის „რაზეზენი ჩინოვნიკები“ დაუჭერიათო, ტყუილი ყოფილა. დაუჭერიათ მხოლოდ ორი „სმაზრიკი“, რომლებზედაც ეჭვი მიუტანიათ.

*** ვორონეჟამა გეწერს ჩვენი კორესპონდენტი: ამ დღეებში ჩვენი ენახეთ ხელთ-ნაწერი „ქართლის ცხოვრება“, რომელიც ეკუთვნის სოფ. ართაშენდის მღვდელს, წინად სოფ. სკარისას, მ. ოქროპირაძეს. ჩვენის აზრით, ეს ხელთ-ნაწერი არაფრით განირჩევა მეფე ვახტანგის „ქართლის ცხოვრებიდან“, რომელიც ალადინ ბროსესა და პროფესორ ჩუბინაშვილის მიერ არის დაბეჭდილი. იმავე მღვდელს აქვს ძ. სვიატესკენ დაბეჭდილი „დადაება“ 1743-ს წელს ბატონიშვილის ვახუშტის მ ერ. საინტერესო ის არის, რომ ამ დაბადებაში ჩართულია ინგლისური სურათები მაშინდელის ინგლისურის „დაბადებიდან“.

*** დ. ცხინვალი: ჩვენს ქართველებას ერთი კარგი ფარი მოუკია, მართალია, გვიან, მაგრამ ისიც კარგი, რომ მოიფიქრეთ ჩვენი ეკლესია სასიამოვნო ადგილასა სდგას, დიდს ქუჩის პირზედ; ასე უნდა ითქვას, რადგანაც ცხინვალს ბაზისთანა ქუჩა არა აქვს. ეს ეკლესია დღემდის უფუროდ ყოფილა ფუტკარებულ და მთელი ამისი ეზო ირყეოდა და იმილეზოდა. რამდენჯერ გვინახავს იქვე ცხენები ეკოდნოთ, საქონელი ეტენოთ და ღორებს ელოთ. არა ერთხელ და ორჯელ გვინახავს ისიც რომ ბულგარნეს უსამოყნობა მასლოდღეს ნალბანდებთანა და სხვებთან. ა, დღეს-კი, იმედია, ამ გვარებს ბოლო მოეღება, რადგანაც გალავანი უნდა შემოვარტყაო და ეზოდებიან კიდეც მასალას. ეს კარი და პატიოსანი, მაგრამ ვერ მოუფიდათ კარგად, რადგანაც ეს ქუჩა პირველი ქუჩაა და აქ ყოველთვის ადვილად იშოვიდენ მოქირავედ უბეკუბეკ ეპარს. მაშ სასარგებლო იქნებოდა, ეღონათ ყოველიფერ ღონისძიება და აეშენებინათ ფუქნები; შემდეგ შეეძლებოდა ამ ფუქნებზედ ზევიდგან სახლები დაედგათ და აეკლერებინათ მღვდლისა და დიაკონის ხარჯი და უსამოვნება, რომელიც ყოველს წელიწადს იბადება ხოლმე სახლის ქირის თაობაზე.

*** სოფ. დარღავანი (კაკაეთის მაზრა): თიბათვის მიწერ-მოწერებში სოფ. დარღავნი (მთიანი) მ. ხდა შემდეგი უბედურება: დარღასში რეზოვრებს სამა ოსს ყმაწვილს კაცს ეპოვნათ სოფ. გზელის მინდორში, ნუშობის დროს, გასასროლი ყუმბარა ზარბაზნისა. ოსებს წაეღოთ თავიანთ სოფელში ეს ყუმბარა, სოფელს გარედ მოშორებით გასულიყვნენ, გაეხსნათ და ერთი ქუდი წამალი წამოეყარნთ ყუმბარიდგან. შემდეგ ერთს ამხანაგს ეთქვა: კარკი, თავი დაეანებოთ, მანდ მეტი წამალი აღარ იქნებაო, მაგრამ ამხანაგებს არ ეჯნთ: არა, კიდეე იქნებაო, შემდეგ წაეროქეთ ცემა დაეწყოთ ყუმბარისთვ-ს. ამ დროს უეცრად ყუმბარა გამ კარიდაყო და წამალსაც ეფეთქა. ეისაც წამალი სკერიდა ხელში, საცოდავად არის გარეულული. ამბობენ, არ მორჩებაო. ორს კი თითო ფეი მოაგ ფებინა და იმათი მორჩენაც სათუოა.

*** „მმაკს“ გაუგონია, რომ მოამავალის სექტემბრიდამ მმართველობის საშუალო სასწავლებელშა საღმრთო სჯულის სწავლება სომეხთათვის ნამეხარს ენაზე იქნებაო.

ში კუდიანები გამაილიენენ და სარჩო-დოელათიც გაქრა... მე ახალი პატარძალი ეიყვე, როცა დათიას მამა მოკედა. ამბობდნენ, მკედარს ერთი ციდა კუდი ჰქონდაო... დათიას პაპის-პაპა ძრიან ღონიანი ყოფილა და სხვას მემცხვარეთა ჰდგომია. . ერთხელ შეა-ღამისას ცხენით შინ მომაელებულა და ბარგი ხეეთან რო მოსულა, ერთი ციკანი დაუნახამ; გამოსდგომია და ის წყეული დაჰჭერინებია... შამოუდია ცხენ წინ, გაუვლია ცოტა გზა და ციკანი გაწყვილ ალათ-კი გადაქცეულა...

ყველამ პირ-ჯვარი გადიწერეს და წამაიძახეს: „დასწყველოს სამა და სამა წმინდა გიორგიმაო“.

—წამაიყვანა, მაიყვანა შინ, ფჩხილები დაავრა და იმის მალეთ კერას ქვეშ ამოდო... ის წყეული არაფერს არას ამობდა... მისცემდნენ კოკებს, წადი, წყალი მიატანეო, ის კიდე წაეიდოდა, დაამტერეედა კოკებს და მოეიდოდა... ერთხელ უთხრეს: „წადი, ალო, კოკები დაამტვრიეო“! ალი წაეიდა, წყალი მიატანა... მას უკან სუ ალურათ დაუწყეს ლაპარაკი... ჭყენდათ რამთენიმე ხანი და იმ ახურებდნენ... ერთხელ ყველანი წირვაზე წაეიდნენ და შინ მარტო ალი და ერთი რეა წლის გოგო დაადგეს... იმ წყეულმა ჭკითხა: „ქაჯან, ჩემი ფჩხილები სად არი, მასწაელე და წითელ ზიზის ჩაგაცმეო“.—„ეგანდ კერას ქვეშ არიო“... მაშინვე გამაილო ფჩხილები, გიაკეთა და გოგო სულ ერთანთ დაგაზრა... თითონაც გაიქცა... წირვიდამ რო მოეიდნენ, გოგო სისხლში მობასრული და მკედარი დახვდათ და ალიც აღარსად იყო...

—იმ ულმერთოებმა ალის სინაბარას როგორ გაუშვეს!—წამოიძახა ავადმყოფის დედამ.

—აქაურობას-კი ჯვარი ეწეროსადა, იმ ღამესე მოეიდა თურმე ალი და სანთურაფამ შაჰძახა: „თქვენნამც დადგწეველათ ცეცხლი იგრე, რო თავის დღეში აღარ ეენთოსო“... იმ დღე და მაჰ დღეა, იმთ ცეცხლი აღარ ანთებიათ, სუ ბნელაში ისხდნენ... ი კაკაცაც ჩემეეკიდა ის წყეული და მოსეენებას არ აძლეედა; ხან შინ მიუხდებოდა, ხან ფარეხში, და ეძახოდა:

—ი-ეა-ნე!

ამ სიტყვებზე ყველამ პირ-ჯვარი გადაიწერა.

დედაკაცმა კელავ განაგრძო:

— ხან გასათხუარ ქალთ მეეჩვენა, ხან ბებრად, ხან მაჯლაჯუნათ გადაიქცა და ზედ დაეწვა—არ აძლეედა მოსვენებას... ერთხელ კიდე ფარეხიდამ მომაელებულიყო შინ ღამე; იმ წყეულებს ფერხული დეებთ გზაზე... რო დაინახა ეენე, გაქანდა ის წყეული ალი, ჰტაკა ხეები, მიიყვანა და თავიანთთან ჩაბა ფერხულში... შაისერიდნენ თურმე მაღლა და მღერიოდნენ: „მაჰამანდი გაეკეთე უმარილო, უფშრუკია, შენისთანა ბერიკაცი ეგრე შეეკუნტრუშო“... დაუდგენენ თურმე, ალა შენ იმღერეო... საწყალს მაჰკრიდა შიშისაგან კბილები... მეორე, რის ეარ-ეაგალახით ამაოკნაცალა თურმე: „წინდა მეცვა მეშისაო, ქალამანი ხეშისაო, წმინდა გიორგიმ დაჰწყველოს ეშმაკების ფერხისაო“... ახსენა თუ არა წმინდა გიორგი, როგორც მიმინოს დანახვაზე ჩიტები, იგრე დაძვრნენ აქათ-იქათ და დარჩა მარტო ივანე... ბევრი თათრის ლექსები ეარიან, იმიტომ-რომ თვითუკეთესი ოსტატიც-კი ამ შემთვევაში უდონო იქნება თვითეულს ბაშვს ცალკე ადევნოს თვალი და თვითეულის განსაკუთრებულს ბუნებას და გუნებას ცალკე შეურჩიოს გზა გონების გახსნისა და ზნე-ხასიათის წურთვნისა.

ეი ეს სამი ვიტტორინო, ვერერიო და ვეჯიო არიან პირველნი მესვეურნი ახალის შედგამოგიისა და ამ სახით იგი დედა-აზრნი, რომელნიც დდეს გადგომ-ძებულნი არიან მეცნიერთაგან, მომდინარეობენ ჯერ კიდევ მეთხუთმეტე საუკუნიდამ. განსხვავება მარტო იმა-შია, რომ ეხლა ეგ აზრნი უფრო მეტის საკვლევით, მეტის გარკვევით, მეტის მეცნიერებით და გამოცდილებით შემუშავებულნი, განვითარებულნი არიან და დასაბუთებულნიცა.

მოლებიც მოიყანა თურმე, მიანვიეე, მაგრამ ერაფერით ეერ მაშორა ის წყეული... მემრე ისეე მოსნებ ეთქვათ, რომ მანამ ნატერის თვალს არ ეიშოენი, არაფერი არ გეშველებაო... თუ გიშველის, იგრე ნატერის თვალიო, თუ იმ წყეულმა ისიც არ შაგიკრაო... მას დღეს აქეთ შაუდგა ნატერი თვალის გზას... რომელ გველსაც ნატერი თვალი არა აქვ, ის ბნელაში ათამაშებს, შაისერის მაღლა თვალს და მთელ დუნიას შიგ დაინახამს... ერთ ალაგს მიაგნო თავლიან გველს, უყარაფელა და, როცა შაისროლა მაღლა, ლურჯი ნიფხაეი გადაუგდო და გიიქცა.. თვალი ნიფხაეში გეეხვევა, გველმა ექმა, ეერ იპოვნა და გამოუდგა იეანეს.. ქვას, ბალახს, ხეს, ყველასა ჰკითხავდა, ჩემი მტერი საით წაეიდოო, და ისინიც ასწაელიდნენ. მაგრამ ფალაში გასელა მაასწორო... როცა წყალთან მიეიდა გველი და წყალსაც ჰკითხა, წყალმა უთხრა: „რა ეიცი, შენც ეხლა მოჰქიდხარ და მეცაო“... გველი იქვე წყალში დარჩა, იეანე კიდე წაეიდა მეორე ქილით და ნატერის თვალი წამოიღო... აკი გაუგო იმ წყეულმა და შაუკა ისიც...

— ეიშ ქა?—წამოიძახეს იქ მყოფთ და დედაკაცმა-კი კელავ განაგრძო:

— დარჩა ყელ-გადაგდებული... მემრე მეეჩვენა ის წყეული მზეთ-უნახავ ქალათ და უთხრა, თუ შამიყვარეეო და შენ შეილიშეილსაც მე დამილოცამო, ცეცხლს აგიხსნი წყეულსაო, ნატერის თვალსაც გაეხსნიო და იგრე გაგამდიდრეე, იგრე, რო შენ თავს შენეე დაჰნატრიდეო... თუ ჩემ ნებას არ დაჰკვეენი, მაგასაც არ გაკმარეფო, გაგაკეტდო და საღმე კლდეღრეში გადაგჩეხამო..

ამ სიტყვებზედ ყველანი შიშს ანაკლმა აიტანა: იფურდნენ პირ-ჯვარს და სწყველიდნენ სამასს და სამის წმინდა გიორგის სახელთ.

— იმ თვალ-გაეხეულსაც, —დაიწყო ისეე შამაჯდუხამ,—მეტი რა გზა ჰქონდა! ადგა და მიყეა იმი ნებას.. ი დღე და მაჰ დღეა, ცეცხლიკ ენთებოდათ და ნატრის თვალმაც დაიწყო მუშაობა... ფქვილის გოდორში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუპარ გაკმაჰდიოდა. ამოაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . იეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამდინ მოეიდა. ეინც ალსა ჰყვარობდა, ნატრის თვალიც იმასა ჰქონდა, სხვას არ უკდებდნენ ხელი... რამთენჯერ ფალაში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, სუპარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . იეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამდინ მოეიდა. ეინც ალსა ჰყვარობდა, ნატრის თვალიც იმასა ჰქონდა, სხვას არ უკდებდნენ ხელი... რამთენჯერ ფალაში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუპარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . იეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამდინ მოეიდა. ეინც ალსა ჰყვარობდა, ნატრის თვალიც იმასა ჰქონდა, სხვას არ უკდებდნენ ხელი... რამთენჯერ ფალაში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუპარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . იეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამდინ მოეიდა. ეინც ალსა ჰყვარობდა, ნატრის თვალიც იმასა ჰქონდა, სხვას არ უკდებდნენ ხელი... რამთენჯერ ფალაში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუ პარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . ეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამდინ მოეიდა. ეინც ალსა ჰყვარობდა, ნატრის თვალიც იმასა ჰქონდა, სხვას არ უკდებდნენ ხელი... რამთენჯერ ფალაში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუ პარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . ეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამ-

---

ნი, მაგრამ ვერ მოუეიდათ კარგად, რადგანაც ეს ქუჩა პირველი ქუჩაა და აქ ყოველთვის ადვილად იშოვიდენ მოქირავედ უბეკუბეკ ეპარს. მაშ სასარგებლო იქნებოდა, ეღონათ ყოველიფერ ღონისძიება და აეშენებინათ ფუქნები; შემდეგ შეეძლებოდა ამ ფუქნებზედ ზევიდგან სახლები დაედგათ და აეკლერებინათ მღვდლისა და დიაკონის ხარჯი და უსამოვნება, რომელიც ყოველს წელიწადს იბადება ხოლმე სახლის ქირის თაობაზე.

*** სოფ. დარღავანი (კაკაეთის მაზრა): თიბათვის მიწერ-მოწერებში სოფ. დარღავნი (მთიანი) მ. ხდა შემდეგი უბედურება: დარღასში რეზოვრებს სამა ოსს ყმაწვილს კაცს ეპოვნათ სოფ. გზელის მინდორში, ნუშობის დროს, გასასროლი ყუმბარა ზარბაზნისა. ოსებს წაეღოთ თავიანთ სოფელში ეს ყუმბარა, სოფელს გარედ მოშორებით გასულიყვნენ, გაეხსნათ და ერთი ქუდი წამალი წამოეყარნთ ყუმბარიდგან. შემდეგ ერთს ამხანაგს ეთქვა: კარკი, თავი დაეანებოთ, მანდ მეტი წამალი აღარ იქნებაო, მაგრამ ამხანაგებს არ ეჯნთ: არა, კიდეე იქნებაო, შემდეგ წაეროქეთ ცემა დაეწყოთ ყუმბარისთვ-ს. ამ დროს უეცრად ყუმბარა გამ კარიდაყო და წამალსაც ეფეთქა. ეისაც წამალი სკერიდა ხელში, საცოდავად არის გარეულული. ამბობენ, არ მორჩებაო. ორს კი თითო ფეი მოაგ ფებინა და იმათი მორჩენაც სათუოა.

*** „მმაკს“ გაუგონია, რომ მოამავალის სექტემბრიდამ მმართველობის საშუალო სასწავლებელშა საღმრთო სჯულის სწავლება სომეხთათვის ნამეხარს ენაზე იქნებაო.

ფერ, გაგაკეტდო და საღმე კლდეღრეში გადაგჩეხამო..

ამ სიტყვებზედ ყველანი შიშს ანაკლმა აიტანა: იფურდნენ პირ-ჯვარს და სწყველიდნენ სამასს და სამის წმინდა გიორგის სახელთ.

— იმ თვალ-გაეხეულსაც, —დაიწყო ისეე შამაჯდუხამ,—მეტი რა გზა ჰქონდა! ადგა და მიყეა იმი ნებას.. ი დღე და მაჰ დღეა, ცეცხლიკ ენთებოდათ და ნატრის თვალმაც დაიწყო მუშაობა... ფქვილის გოდორში ჩაჰდებდნენ, ფქვილის გოდორი ივსებოდა, ქვეერში ჩაჰდებდნენ, ქვეერი ივსებოდა... რაშიაკ ჩაჰდებდნენ, სუ პარ გაკმაჰდიოდა. ამაბაში სახლმა წამოიწეია წინ და გამდიდრდა. . ეანე რო მაკედა, ახლა იმისი უფროსი შეილი მაიყვარა. მოჰყეა და დათიამ-

---

ენ ეიქ ქაჯებთანა და ქალატურებთან კატებითია ჯირითობენენ... რო ეესებიდა და ეესებოდა ი ოჯახი და ყველამდინ მოიყარა, სხეა ალები წეეკიდნენ, როგორ თუ შენ ჩვენი დოლანთა სხეაგან მიგაქეო, და ჩხუბში მოკლეს... გამწარდა დათია და როგორ გამწარდა! სიკედლამდინ პირი არ მოუბარსნია, სუ მგლოვობდა... მოკედა თუ არა დათია-და, ნატრის თვალიც გაქრა საითლაც და ოჯახიც წაეიდა უკუდმა. ეშმაკებმა მაჰკეს ცხოვრება და ისეე იმათეე წარღეს და ჯადოებიც იმათეე უგდეს.

ამ სტატეებს რომ ათაეებდა შამანდუხა, ავადმყოფმა ძილში ყეირილი დაიწყო:

— ეაიმე, დედაე, მიშეელე!

— რა იყო, შეილო, შენი ჭირიმე? —გაეპასუხა დედა.

ავადმყოფს გამოეღვიძა და შესწყეტა ყეირილი. როცა დაშეიდდა, ჭკუთხა დედამ.

— რათა ჭყეიროდი, შენი ჭირიმე, ძილში?

— გუდურაზე ეიყვე სიზმარში და ბრმა ღელიდამ ერთი დიდ-ბალეება დედაკაცი გამამიდგა, უნდოდა დაეეჭირნე. ის-კი იყო მიეჭერდა, რო არ გამამეღვიძებოდა.

— ჯვარი გწერია, შეილო. ბატონების ანგელოზი ყოფილა და შენი შაშინება ნდომებია,—უთხრა შამანდუხამ.

— ქა, ამ დასაქცეემა მაკამ ე რა ღა მაკეორა, რო ლაპარაკში გაგეუბა და აქამდინ იავ-ნანა არ მასმენიათ ბატონებს!—სთქვა ქეთომ.

გოგუეებმა მორთეს იავ-ნანა:

*** „ᲛᲔᲨᲕᲘ“ მოჰ.ავეს ცნობა, თუ მოსკოვში ამ წელს რამდენს სტუდენტს დაუსრულებია კურსი: უნივერსიტეტში 16, რომელთაგან 2 ფიზიკო-მატემატიკურ ნაწილზეა, 1 პუნებით საგნებისაზე, 3 ექიმობისაზე, 4 ფილოლოგიურს ნაწილზე, 6 იურიდიულს ნაწილზე; პეტროვსკის სამეურნეო აკადემიაში 6-ა და ტყნიკურ სასწავლებელშიაც 1 ს.

*** „ᲜᲝᲕᲝᲔ ᲠᲔᲠᲛᲘ“ სამართლიანად უჩივის ქალაქის ხელის გამეფ.ელებს, რომ ისე ძვირადა ჭიდიან ხილსა, თითქოს პეტერ-ბურგიაო. სადაც ცხრა მთასა და ცხრა ზღვას იქიდან მოტანილს ხილს თუ ნახავ. ალბომენ აქაური მეხილეები და იფედ-კი არა ჰყიდიან-ო. ნიბრ.ს დადგ.ბის უფლება არა აქვს ქალაქის მმართველობასა, ერთი ღონე ის არის, რომ სანატარებმა კარგი თვალ-ური ადევნონ, მკეთ, დამპალი და დამწკნარი ხილეულობა გადაყრეევინონო. ამ ღონის ძიებით შეიძლება ხილი გაიაფდესო. მაგრამ ერთი რამ არის საკითხეელი: სანიტარებმა იციან მკეთისა და მეიფის გარჩევა, თუ არა? ამ ქალაქ მთელი ბაზრის ყოველი მეხილის დეკანი სავსეა მკეთ ქლიავით, ჭანჭყოფით, დამწკნარის კიტრით, ამყეფულის ან გამმრალის გარგარით და ჭერმით. ახლა ეზიდებიან მწვანე ატამს, რომ ორი-სამი კვირა გასძლოს. საზამთრო სულ არ ეარგა. ამას ყველა ჰხედავს და სანატარებიც ეგ-ანდ ჰხედავენ, მაგრამ რომ ვერ იციან გარჩევა, რას იზამთ?!

„ᲘᲐᲕ ᲜᲐᲜᲐ, ᲒᲐᲠᲓᲝ-ᲜᲐᲜᲐ, ᲘᲐᲕ-ᲜᲐᲜᲘᲜᲐ!
„ᲐᲮᲔ ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲡᲐᲜ ᲛᲝᲰᲓᲐᲜᲓᲐᲜ, ᲘᲐᲕ-ᲜᲐᲜᲘᲜᲐ!
„ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲡᲐ
„ᲒᲐᲠᲓᲐᲜ ᲣᲮᲜᲔᲓᲐ ᲙᲐᲠᲐᲡᲐ;
„ᲒᲒᲐᲠᲗ ᲣᲓᲒᲐ ᲭᲘᲠᲘᲡ ᲐᲒᲕᲐᲜᲐ,
„ᲘᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲭᲕᲔᲜᲐ;
„ᲛᲐᲒ ᲨᲣᲛᲣᲚᲘ ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ —
„ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲚᲘᲒᲕᲐᲜᲘ;
„ᲨᲘᲠᲣᲚ ᲐᲧᲠᲐᲜ ᲛᲐᲠᲒᲐᲚᲘᲢᲘ,
„ᲛᲐᲠᲒᲐᲚᲘᲢᲘᲡ ᲛᲢᲘᲒᲕᲐᲜᲘ.

„ᲘᲐᲒᲣᲜᲓᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲨᲘᲐ
„ᲒᲕᲘᲜᲓ ᲓᲒᲔᲑᲐ ᲚᲐᲚᲘᲡ ᲤᲠᲘᲡᲐ;
„ᲨᲘᲛ ᲐᲚᲐᲠ ᲮᲐ ᲐᲛᲘᲗᲔᲚᲐ,
„ᲠᲘᲠᲩᲘᲐ ᲓᲐ ᲭᲘᲠᲘ ᲭᲕᲚᲘᲡᲐ;
„ᲨᲔᲓ ᲮᲔᲚᲗᲔᲚᲘ ᲨᲐᲛᲘᲛᲔᲓᲐᲠᲐ...
„ᲘᲐᲓᲝᲜᲘ ᲛᲘᲠᲩᲣᲚ ᲣᲨᲔᲚᲘᲡ.

სხვა ნაწყვეტ-ნაწყვეტი ლექსებიც ბევრი თქვეს და ბოლოს უმატებდნენ „იაე-ნანინა“-ს. ძრიელი ხმა შ�ეწყობით ამბობდნენ გოგოები იავ-ნანას და საამური გასაგონიც იქნებოდა, რომ დანარჩენიც მონაწილეობა არ მიეღოთ. ქეთო ბანს ეუბნებოდა, ალადმოფის დედა სულ ერთსა და იგიეს გაიძახოდა: „ჩემი ილა მამირჩინეთ, აგრემც ბენაც�ეებითო“-ს შამანდუხაც თავის. ლექსს იმეორებდა:

ᲝᲚᲝᲛᲘᲜ ᲙᲐᲠᲒᲐᲓ ᲓᲐᲒᲖᲐᲠᲓᲐ — ᲙᲐᲪᲐᲓ ᲒᲐᲥᲪᲘᲗ;
ᲩᲔᲛᲘ ᲛᲘᲜᲐ ᲒᲣᲛᲐᲜᲡ ᲡᲘᲡᲮᲐᲛᲡ, ᲒᲣᲛᲐᲜᲡ ᲒᲐᲘᲗᲮᲘᲡᲜᲐ;
ᲡᲐᲛᲔᲠᲜᲐ ᲛᲝᲜᲐᲖᲔ ᲬᲕᲐᲖ, ᲧᲣᲠᲔᲚᲘ ᲩᲐᲛᲝᲘᲗᲮᲘᲡᲜᲐ;
ᲬᲐᲠᲩᲘᲜᲐ ᲙᲘᲓᲔ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ ᲛᲐᲘᲗᲮᲘᲡᲜᲐ.

რამდენჯერმე მიჰმართეს გოგოებმა შამანდუხას:

— ბები, ნუ გვაშლეეინებ, ბები! მაგრამ პასუხად შამანდუხა ყაეარჯენს უთაეაზებდა თავში და დედ-მამას შაუკურთხებდა ხოლმე. „იავ-ნანა“ დაბოლოდა ცეკეით. ყველამ, შამანდუხადამ მოკიდებული, იცეკვეს ჩანგურზედ. ცეკვის შემდეგ ოკროკოლამ მოაროთეა ეახშამი — ცარიელი პური და მჭადი, რადგანაც არაფრის მოხარშეა არ შეიძლებოდა ცეცხლ-ზედ—ბატონები გაგაკერდებოდნენ.

ეახშამს უკან გოგოებმა სთხოეეს შამანდუხას:

— ბები, ერთი ზღაპარი სთქეი-ო!

იმანაც დაიწყო:

— ზღაპარ იყო, ზღაპარ იყო, ქალას ჩიტი მომკედარიყო; მაღლა შეედე, გამხმარიყო; ჩამოეიღე, დამბალიყო; დიდსა ქვაბში არ ეტეკა, პატარაში ლაღი იყო; ასმა კაცმა ვერ შაჭამა, ერთი კაცის ლუკმა იკო.

— იჰ, ბები, ეგ-კი არა, კარგისა თქეი!

— მე ამაზე კარგი არ ეიცი, კარგი კიდე თქეენა თქეით. აგე მოზღაპრე!—მიუთითა ქეთოზედ

— უი ქა, სიკვდილსაკ დაჰვიწყეებიხარ! ძალო, ერთი ბრმა ხემწიფის ზღაპარი თქეი, აგრემც შაგრჩება ქმარი და შეილი!—უთხრა მაკამ.

ჩაახე

ჩია, ფუშე დე-კერელი, რომელსაც დიდ-ძალი მამულები ჰქონია დაბად და სოფლად. კომიტეტს ამ კონგრესისას კონ-ზერესა აქვს კონგრესზედ მიაწვიოს ევ-როპის ყველა სამეურნეო საზოგადოებანი. ამ კონგრესისათვის ისეთივე პროგ-რამაა მიგებული, როგორიც ქმოშე-დებდა 1885 წ. ბუდაპეშტის კონგ-რესზედ.

დეპეშა

6 ივლისი

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. დღეს მოვიდნენ აქ კიევ-ში წასასვლელად დრაგან-ცანკოვი და რუმელიელი დოქტორები: იუს-ტინიანი ბობბოვი და ფინანსებისა მოჩაროვი დ აგრეთვე ლიუდსკოზო-ვი, რომელიც იყო უფროსს მდივნად გარეშე საქმეთა უწყებისა ბოლგარი-ანში. მოელიან დეპუტაციას თათარ-ბოზარჯიეოს ოლქიდგან; ბელგრადი-დამ წამოსული დეპუტაციები გაიე-ლიან ეოლოჩისკენ; ხელ მოელიან დეპუტაციას ბუხარესტიდგან.

7 ივლისი

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. იმპერ-კასპიის რკი-ნის გზის სამარაანდის შტოს გამყვან კომისიის მმართველს, გენერალს ან-ენკოვს, ებოძა უმაღლესს სიგელთან ერთად ალექსანდრე ნეველის ბრლი-ანტის ნიშნები.

ᲡᲘᲛᲚᲐ. აელანის ემირმა ჯელალ-აბადას ახლო-მახლო შეჰკრიბა 8,000-მდე კაცი, რადგან შირაერთა შორის აშლილობა და არეულობა ჰაუფეს.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ, 5 ივლისი

	ᲛᲐᲜ.	ᲒᲐᲛᲧᲘᲓᲕᲔᲚᲘᲡ.	ᲓᲐᲡᲢᲣᲠᲘᲡ.
	ᲛᲐᲜ. Კ.	ᲛᲐᲜ. Კ.	ᲛᲐᲜ. Კ.
ხუთ-მანათიანი ოქრო .	— „	— „	8 42
ტამოჟნის კუპონები .	— „	— „	168
მანათიანი ვერცხლის ფული	— „	— „	1 33
5% პირველის შინა-განის სესხის მომგები ბილეთი	— „	— „	268½
—მეორისა	— „	— „	252
გარაგნობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა .	— „	— „	— „
ქუთაისის ბანკისა . . .	— „	— „	— „
ტფილისის საურთი ერთო ნდობის საზო-გადოებისა	— „	— „	— „

ᲡᲐᲙᲐᲚᲔᲜᲓᲐᲠᲝ ᲪᲮᲝᲚᲑᲜᲘ

ქრისტეს აქედ ჩვენ (1888) წელი წადია: ქვეყნის შექმნიდამ 7396.

ᲥᲕᲔᲚᲘ ᲘᲜᲓᲘᲥᲢᲘᲝᲜᲘ მე-14, ᲐᲛᲘᲡᲘ ᲥᲝᲠᲜᲘᲜᲘᲡᲘᲝᲜᲘ—უᲜ=480 წელია. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲘᲜᲓᲘᲥᲢᲘᲝᲜᲘ მე-4, ᲐᲛᲘᲡᲘ ᲥᲝᲠᲜᲘᲜᲘᲡᲘᲝᲜᲘ—მᲔ=44 წელა წადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.

1888 წლის ზედ-ნადენია—25.

მკითხველ 31 დღეთ არის.

8 დღე შარასკევი. წმიანი პროკო-ფისა, კათოლ. წმ. ქვრივეს დეფოფ. ელისა ბეღლისა. სომეხ. ნ ნ ბ ტ ნ ნ ბ ნ. მუსულ. მე-11 რიცხვი თოვლისა ზილ-ყადეი, 1305 წ. ჰეჯრისა.—ᲥᲣᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ შუა-დღე 12—6. ტფილისში მზე ამოდის 4—42, ჩადის 7—30. მოგარე 12 დღისაა.

9 დღე შაბათი. წმ. კირილესი. კათოლ. ეპ. კირილესი. სომეხ. პოგნა წმ. გრიგოლ განმანათლებელის ნაწილთა. გახსენებანი. მუ-სულ. მე-12 რიცხვი თოვლისა ზილ-ყადეი, 1305 წ. ჰეჯრისა.—ᲥᲣᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ შუა-დღე 12—6. ტფილისში მზე ამოდის 4—43, ჩადის 7—20. მოგარე 13 დღისაა.

10 დღე კვირა. 45 წმიანულთა ნი-კოპოლელნი. კათოლ. შეიდთა ძმათა წმიანულ-თა. სომეხ. ქორწინების ნაცა ეძლევიან.—ᲥᲣ-ᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ შუა-დღე 12—6. ტფილისში მზე ამოდის 4—44, ჩადის 7—28. მოგარე 14 დღისაა.

11 დღე ორშაბათი. ეფემიისი. კა-თოლ. ᲐᲛᲐ ᲐᲐ I-სა. სომეხ. წმ. ანტონიანა-სი. მუსულ. მე-14 რიცხვი თოვლისა ზილ-ყადეი, 1305 წ. ჰეჯრისა.—ᲥᲣᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ შუა-დღე 12—6. ტფილისში მზე ამოდის 4—45, ჩადს 7—27. მოგარე 15 დღისაა. დილის 6 საათზედ მოგარე დაბნელდება.

ᲒᲐᲛᲝᲬᲐᲓᲔᲑᲘ ᲪᲜᲐᲜᲘᲒᲝ

ნიხრი

1 ივლისიდამ 1 აგვისტომდე

თეორი ბერი რუსული 1 გირ. .		5	კაპ.
ბერი 1-ის სარისისა. .		3	„
„ 2 „		2½	„
თონის წითელი ბერი 1-ის სარის.		5	„
„ „ 2 –		3½	„
„ „ 3 „		3	„
ჯვარის მაძის ბერის დაკუბი			„
1-დის სარისისა .		5	„
მე-2 სარისისა .		4	„
მე-3 — . .		.	„
ძროხის ხორცი . .		8	„
„ 2 „		7	„
სუფა		14	„
ცხვრის ხორცი 1-დის სარისისა.		8	„
ღორის ხორცი . .		.	„
„ 2 „		„	„

ᲛᲘᲕᲘᲬᲕᲚᲐ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡ ᲒᲘᲛᲘᲜᲘᲡᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲖᲚᲘᲗᲐᲜ

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობი-თი ნაშუადღეის 4 საათზედ მოკელ გზით და ნოგორნსიაისკენ და კერჩში შეიკვლის.

შაბათობითი სალამის 8 საათზე შორის გზით (ყველა ნაკეთ-სადგურებში შე-ივლის).

კვირაობითი სალამოთი, საზღვარ-გარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდან: სამ-შაბათობით შეა-ღამისის შორის გზით.

შარასკევობით დიდით ოდესიდამ მოკელს გზით (კერჩის და ნოგორნ-სიისაკენ შესვლით).

შაბათობითი დიდით სტამბოლიდამ.

ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამ-შაბათობით—იმის შემდეგ, როცა სოხუმიდამ მოდის ბეკმი შორის გზით, ხუთშაბათობით—დიდის 9 საათზე და მასწორობს მოკელს გზით მოსიარულ-კაკკასიისა და ყირიმის ბეკმსა.

შაბათობითი დიდის 9 საათზე და მასწორობს შორის გზით მოსიარულ-კაკკასია-ყირიმისა და რუმელიან-ანატო-ლიისკენ წამსვლელს ბეკმეს.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის შარას-კევობითა და კვირაობით. რაკი ბეკ-მა მოკა ფოთიდამ, ბათუმის საკენტო ბადისწეკეტს ხოდმე, რადის წაკა ყანა.

ამის გარდ ყოველ-კვირა ფოთში მო-დიან ოდესიდამ და ყირიმ-კაკკასიის ნაკთ-სადგურიდამ გადწეკეტილს ბადზე ბეკმები.

კვირაობით, სალამოზე, და სამშა-ბათს ბათუმისკენ მიდიან, რკი თავის სკმეკებს გასოაკებენ. მერე ბათუმიდამ შარასკევობით მიდიან ყირიმ-კაკკასიის ნაკთ სადგურებისაკენ, ხოდო თუ საკი როა, ფოთშიაც შეიკვლის ხოდმე.

რუსეთის სანაკოსნო საზოგადოების საკენტო ამოფფაკს სასსხდის ქუჩაზე, ბანკის ქარკასდანი, № 101.

მიმოსვლა რკინის გზისა

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡ და ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ შუა

ᲡᲢᲐᲜᲪᲘᲔᲑᲘ	ᲛᲝᲓᲘᲓᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘ.	ᲛᲝᲓᲘᲓᲘᲡ ᲬᲣᲗᲘ.	ᲒᲐᲓᲘᲓᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘ.	ᲒᲐᲓᲘᲓᲘᲡ ᲬᲣᲗᲘ.
	ᲓᲘᲚᲘᲗ			
ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ . .	—	—	8	49
აქვალა . .	9	9	9	11
მცხეთა. . .	9	32	9	40
ქსანი . . .	10	03	10	05
კასპი . . .	10	33	10	36
გრაკალი . .	0	59	11	1
ᲒᲝᲠᲘ . . .	11	25	11	40
ქარელი . .	12	08	12	11
გომი . . .	12	37	12	41
ᲮᲨᲘᲠᲐ . .	11	02	1	17
სურამი . .	1	29	1	32
ფონი. . .	2	—	2	03
ᲑᲔᲯᲘᲗᲣᲑᲜᲘ.	2	56	3	16
მარელისი .	3	45	3	48
ბელაგორი .	4	15	4	18
ძირულა . .	4	45	4	48
ᲧᲕᲐᲠᲘᲚᲘ. .	5	26	5	40
აჯამეთი . .	6	14	6	16
	ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ			
ᲠᲙᲝᲜᲘ . .	6	29	6	44
კოპტანარი .	7	08	7	10
ᲮᲛᲢᲠᲔᲓᲐᲡ.	7	29	7	49
საკაკეთო. .	8	05	8	07
ნიგოითი. .	8	27	8	30
ლანჩხუთი .	8	42	8	46
სუფსა . . .	9	19	9	27
ნატანები. .	9	52	9	55
ქობულეთი.	10	22	10	25
ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ . .	11	13	—	—

ᲡᲢᲐᲜᲪᲘᲔᲑᲘ	ᲛᲝᲓᲘᲓᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘ.	ᲛᲝᲓᲘᲓᲘᲡ ᲬᲣᲗᲘ.	ᲒᲐᲓᲘᲓᲘᲡ ᲡᲐᲐᲗᲘ.	ᲒᲐᲓᲘᲓᲘᲡ ᲬᲣᲗᲘ.
	ᲓᲘᲚᲘᲗ			
ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ . .	—	—	8	4
ქობულეთი.	8	54	8	57
ნატანები. .	9	25	9	29
სუფსა . . .	9	55	10	2
ლანჩხუთი .	10	35	10	39
ნიგოითი. .	10	51	10	53
საკაკეთო. .	11	14	11	16
ᲮᲛᲢᲠᲔᲓᲐᲡ.	11	33	11	51
კოპტანარი.	12	13	12	16
ᲠᲙᲝᲜᲘ. . .	12	47	1	2
აჯამეთი . .	1	15	1	18
ᲧᲕᲐᲠᲘᲚᲘ. .	1	58	2	10
ძირულა . .	2	48	2	50
ბელაგორი .	3	17	3	20
მარელისი .	3	47	3	49
ᲑᲔᲯᲘᲗᲣᲑᲜᲘ.	4	18	4	37
ფონი . . .	5	30	5	34
	ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ			
სურამი. . .	6	2	6	5
ᲮᲨᲘᲠᲐ . .	6	17	6	32
გომი . . .	6	50	6	54
ქარელი . .	7	16	7	19
ᲒᲝᲠᲘ . . .	7	44	7	54
გრაკალი . .	8	15	8	17
კასპი . . .	8	40	8	43
ქსანი. . . .	9	7	9	9
მცხეთა . .	9	28	9	34
აქვალა . .	9	52	9	54
ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ . .	10	15	10	46

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲛ გადის რიონს შუადღის 12 საათსა და 7 წამზედ და საღამოზედ 5 საათზედ და 50 წამზედ.

ᲠᲘᲝᲜᲘᲓᲐᲛ ქუთაისს მიდის ნამუადღევს 1 საათსა და 12 წამზედ და საღამოს 6 საათსა და 55 წამზედ.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ და ᲡᲣᲠᲐᲛᲘ შუა

	ᲓᲦᲘᲡᲘᲗ			
ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ .	—	—	3	21
აქვალა . .	3	46	3	49
მცხეთა . .	4	19	4	25
ქსანი . . .	4	49	4	52
კასპი . . .	5	24	5	29
გრაკალი . .	6	—	6	3
	ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ			
ᲒᲝᲠᲘ . . .	6	31	6	45
ქარელი . .	7	18	7	24
გომ, . . .	7	53	8	1
ᲮᲨᲘᲠᲐ . .	8	54	8	38
სურამი . .	8	50	—	—

	ᲓᲦᲘᲡᲘᲗ			
სურამი . .	—	—	2	59
ᲮᲨᲘᲠᲐ . .	3	11	3	27
გომი . . .	3	50	3	55
ქარელი . .	4	24	4	31
ᲒᲝᲠᲘ . . .	5	4	5	19
გრაკალი . .	5	46	5	51
	ᲓᲘᲚᲘᲗ			
კასპი . . .	6	18	6	24
ქსანი . . .	6	55	6	59
მცხეთა. . .	7	24	7	32
აქვალა . .	7	55	7	58
ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ .	8	24	—	—

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ნაფიცი ექექილი

Ა. Გ. ᲭᲣᲙᲝᲜᲘᲐ

გადავიდა სადგომად ნიკოლოზის ქუჩაზე, № 72.

(3—2)

ᲜᲐᲕᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲜᲯᲔᲝ

ყველასათვის განთქმული წიგნი

ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲙᲚᲘ

თხზ. დ—რის რეტაუსი

რუსულად გამოცემული ᲕᲘᲡ ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗ

ᲤᲐᲡᲘ 1 ᲛᲐᲜᲐᲗᲘ.

წაიკითხოს ყველამ ეს წიგნი, მეკრი გადაურჩენია და დაუხსნია ამ წიგნს სიკეთილისაგან.

ვინც მანათს გაუგზავნის გამო-მცემელ რ. ფ. ბირეის წიგნის მა-ღაზიას ლეიპციგში, მიიღებს წი-გნსა.

აღრესი: გერმანია, R. F. Bi-erey's Verlage - Magazin in Leipzig. (50—25)

მიიღება დასაბეჭდად ყოველ გვარი განცხადება

მომავალ 1889 წლის

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲐᲚᲔᲜᲓᲐᲠᲨᲘ.

ფასები:

ერთი გვერდი ღირს—4 მან., ნახევა-რი—2 მან., მეოთხედი გვერდი—1 მან.

მაურეელთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ტფილისში ექვთიმე ხელაძეს, ფოთში ბესარიონ კალანდაძეს და ქუთაისში ძმ. ჭილაძეთა.

ᲒᲐᲓ. ᲒᲣᲜᲘᲐ

დაიბეჭდა ახალი საყმაწვილო

ᲬᲘᲒᲜᲘ

ᲗᲣᲛᲐᲒᲘᲜᲐᲕᲘ,

ან. თუმანიშვილისა.

ფასი სამი შაური.

ისყიდება ტფილისში: ჩარკეიანის მაღაზიაში და „წერა-კითხვის საზოგა-დოებისა“ კანცელარიაში, ქუთაისში—ჭილაძეების მაღაზიაში, გორში—ცხვე-თაძის მაღაზიაში და სხვა ქალაქებში-კი კარგა კაცებთან. იქვე ისყიდება „მო-ლაღური“. (10—10)

დაბეჭდა და ისყიდება

გაზეთ „მეურნის“ გამოცემა

ᲕᲐᲖᲘᲡ ᲝᲒᲘ

(მიდგიუ ანუ ვაზის ბერონასპორა), შედგენილი

ᲰᲐ. ᲒᲐᲜᲐᲚᲘᲡ წიგნის ხელმძღვანელობით

Გ. Ს—შეიდლის მიერ.

ფასი ᲝᲠᲘ შაური.

ᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ

„წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიის წიგნთ-საწყობში ისყიდება

Მ. ᲯᲐᲜᲨᲕᲘᲚᲘᲡ მიერ

შედგენილი წიგნები:

ა) საქართველოს საეკლესიო ის-ტორია (ფასი 45 კ.);

და ბ) საქართველოს მოკლე ის-ტორია (სამი აბაზი).

ᲕᲘᲜᲪᲮᲘᲜᲔᲜ. უკანასკნელი გამო-ცემა საერო განათლების სამი-ნისტროსგან „მოწონებულია იმ სა.წაელებელთათვის, რომლებ-შიაც ასწავლიან ქართულს ენასა“ (სამინ. მოხს., 24 ოქტომ. 1884 წ., № 6037).

ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ

ᲬᲘᲒᲜᲗᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲨᲘ

(Дворцовая ул., Караванъ-Сарай Земельн. Банка, № 109, 110)

ისყიდება ყოველ გვარი წიგნების რაც დღემდის დაბეჭდილა ქართულ, ენაზე და გასასყიდად კიდევ მოიტ-ვება, და გარდა ამისა ახლად შეკეთ-ილი წიგნები:

ქართული გრამატიკა, შედ-გენილი ს.ნ. კუთათელაძ-საგან	„ 40
ხუთი ამბავი, სიყმაწვილის ამბავი ფრანგულიდამ გად-მოლებული ს.ნ. თუმანი-შვილის მიერ.	„ 15
სწორ-მეტყველება, სასწავლო გრამატიკისა, ბ. კეკანარ-ისა	„ 40
ქადაგებანი გაბრიელ ეპისკოპო-ზისა I ნაწ.	1 50
II ნაწ.	1 50
ბუნების მოყოლენანი, ს. მუსტა-შვილისა	„ 15
ფშაური ლექსები, კაზ. „ᲘᲕᲔ-ᲠᲘᲐᲡ“ გამოცემა. . . .	„ 40
ჰამლეტი, ტრაგედია შექსპი-რისა, ინგლისურით სნთ. ი. მაჩაბლის მიერ. . . .	„ 30
ქადაგებანი ი. მოძღვრებანი ამბროსი ნეკრეკელისა, ადგილსამყარო ეპისკოპოზის გამოცემა	„ 50
საბა-სულხან ორბელიანის ლექსიკონი, ადგილსამყარ ეპისკოპოზის გამოც. . .	3 „
საქართველოს წიგნი კასტანგ რჯულ-მდებელისა (რუ-სულს ენაზე)	3 50
ვაზის ობი.	„ 10
მარინე, ისტორიული მოთხ-რობა გუნიასი	„ 30
ტიბიკონი, რ. ხუნდაძისა. .	1 „
საახალწლო, ნ. ნიკოლაძისა.	„ 40
საქართველოს მეფეებზე, გუ-დისაშვილისა	„ 15
გულივერის მოგზაურობა .	„ 50
ლოცვანი, დამბაშიძისა . .	„ 30
სიკვდილი მართლისა, ბან-ტოული ბიბლიტეს მეფედის წე-რილი თავის შვილობარ ქალთან.	„ 5
მეფე სოლომონ ბრძენი, გა-მოცემა დამბაშიძისა . . .	„ 5
გაენათის მონასტერი, გამოც. დამბაშიძისა	„ 25

Дозв. ценз. Тифлисъ, 7-го Іюля 1888 года. სტამბა ე. გ. მესხისა. (Типографія Е. Г. Месхи). на Гол. просп. д. Шабурова. რედაქტორ-გამომცემელი ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ